

TÖRTÉNETI LEVÉLTÁR

ÁLLAMBIZTONSÁG SZOLGÁLTATÓK

Cyborley F. János
székelyi művészeti meg-
früdtetés

Reosy

VI 18. 207

ABTC 1.11.1. 45-13/10/84

BELÜGYMINISZTERIUM
ALKALMAZÁSBIZTONSÁGI MINISZTERHELYETTESI
FŐTITKÁRSÁG

45-13/10/84. (15)

TÖRÖLVE!

A minősítést megszüntette:
Herczeg Miklós
Beosztása: NBH ny. alezr.

2004. 11. 03.

Törlés hitelesül:

Dr. Hellebrandt László

Felentés az SZT-rendőrnök
szervezetének helyzetéről

Tartalom: 1 d. lap

2004. 11. 26.

60 lapos 2 db-os

vef.

Ikt. sz.: 45-13/10/84.

Tárgy: Jelentés a BM III/II. Csfség "SZT"-rendszerének szervezeti helyzetéről, működésének hatásfokáról, a további feladatokról

Készült:

Jegyző 17X/197

Sor- sz.:	Kapja képmell.	Válaszirát			Megjegyzés
		kezte:	lapok száma	ikt. szám	
1.	Miniszter et.			(19/11)	
2.	Földesi et.	VI. 28	19+11	u. a.	H. 2/12
3.	Gál et.	VI. 27	19+8	u. a.	
4.	Kovács et.	VI. 27	19+8	u. a.	
5.	Bogye et.	VI. 27	19+8	u. a.	
6.	Rédei et.	VI. 27	19+8	u. a.	
7.	Harangozó et.	VI. 27	19+8	u. a.	
8.	Strényi et.	VI. 27	19+8	u. a.	
9.	Pallagi et.	VI. 27	19+8	u. a.	
10.	Wéber et.	VI. 27	19+8	u. a.	
11.	Vagyoczký et.	VII. 2	19	u. a.	
12.	Récsey et.	VI. 27	19+8	u. a.	
13.	Sillai et.	VI. 27	19+8	u. a.	
14.	Bózsik et.	VI. 27	19+8	u. a.	
15.	Dankó et.	VII. 3	19+8	51-4/14-3	
16.	Petreszevics et.	VI. 27	19+11+19+8	40-12/186	
17.	Hári et.	VII. 2	1+19	40/9-320	

Budapest, 1984. június 19.

/Vagyoczký Béla r. ezredes
titkárságvezető

0 megismerésére

84. VI. 27

Bz

BELÜGYMINISZTERIUM
ÁLLAMBIZTONSÁGI MINISZTERHELYETTESI
TITKÁRSÁG

Szigoruan titkos !

45-13/11/84.

TÖRÖLVE!

A minőségét megszüntette:
Herczeg Miklós
Beosztása: BM ny. alezr.

2004. 11. 03.

Miniszterhelyettes Elvtárs !

Tartás hitelezői:

P. H.

Dr. Hollószáki László

Jelentem, a Miniszterhelyettesi Értekezletet 1984. június 26-án 09 h-ra összehívtam /helye: Bp. V., József A. u. 2-4. II. em. 234./

Napirend:

- 1./ Jelentés a BM III/II. Csoportfőnökség "SZT"-rendszerének szervezeti helyzetéről, működésének hatásköréről, a további feladatokról

Felelős:

Dr. Rédei Miklós r. vezérőrnagy,
BM III. főcsoportfőnök-helyettes

Meghívottak:

Dankó László r. őrnagy,
MSZMP BM 4-es Bizottságának titkára

Petresevics András r. ezredes,
BM III/II. csoportfőnök-helyettes

Dr. Hári Károly r. alezredes,
BM III/II-9. Osztály vezetője

- 2./ Javaslat a BM III. Főcsoportfőnökség 1984. II. félévi Miniszterhelyettesi Értekezletének munkatervére

Felelős:

Vagyoczky Béla r. ezredes,
titkárságvezető

- 3./ Különfélék

A napirend anyagait, valamint a Miniszter, Gál és Kovács elvtársaknak küldendő meghívóleveleket mellékelten felterjesztem.

B u d a p e s t, 1984. június 18.

Vagyoczky Béla
/Vagyoczky Béla r. ezredes/
titkárságvezető

Mellékelve: 45-13/10/84. (2. sz. péld.)
45-13/11/84. (2. sz. péld.)

Miniszterhelyettes Elvtárs !

Jelentem, Dr. Bozsik elvtársat azért nem tüntettem fel a meghívottak között, mert Miniszterhelyettes elvtárs úgy rendelkezett, hogy ő állandó meghívottként vegyen részt.

Vagyoczkó Béla r. ezredes /
Vagyoczkó Béla r. ezredes/

190

(15)

BELÜGYMINISZTERIUM
ÁLLAMBIZTONSÁGI MINISZTERHELYETTESI
T I T K Á R S Á G

Szigoruan titkos!
Különösen fontos!

T Ü R Ö L V E I
A minősítést megszüntette:
Herczeg Miklós
Beosztása: NBH ny. alezr.

2004. 11. 03.

Törölés hitelesül:

Dr. Balczonki László

Miniszterhelyettes Elvtárs!

Jelentem, tanulmányoztuk a BM III/II Csoportfőnökség által Miniszterhelyettesi Értekezlet elé terjesztett, az "SZT" rendszer szervezetének helyzetéről, működésének hatásköréről, a további feladatokról" tárgyú jelentést. Az anyag készítői több oldaluan, de némely vonatkozásban nem kellő mélységben elemzik a csoportfőnökség és a rendőr-főkapitányságok III/II osztályai "SZT" rendszerrel kapcsolatos tapasztalatait. Ráirányítják a figyelmet a téma alapos vizsgálatának időszerűségére, az "SZT" rendszer működési mechanizmusában meglévő gondok egy részére.

A jelentés I. részében nem kapott kellő hangsúlyt, hogy a rendőr-főkapitányságok III/II osztályainál lényegében a 70-es évek második felében kezdődött meg az "SZT" rendszer kiépítése. A központhoz képest azzal az eltérő sajátossággal, hogy a III/II osztályoknál csak kivételesen fordult elő nyílt állományból való kihelyezés, ami az "SZT" tisztek konspirációs helyzetére előnyösnek bizonyult. A 4. oldal utolsó bekezdése szerint a státuszok betöltése túlnyomó többségében a polgári életből felvettekkel történik. Bizonyára így van, szükséges lenne azonban pontosan kimutatni, hogy hány % még a nyílt állományból kihelyezettek aránya, másrészt a jelenlegiek milyen arányban rendelkeznek a fedőmunkaköri képesítési követelményekben előírt végzettséggel, vagy szakmai gyakorlattal.

A jelentés II. része túl általános. Nem egyértelmű, hogy a jelenlegi "SZT" állomány milyen arányban végez még és főleg hol, átvállalt állami feladatot, s milyen konkrét akadályai vannak e gyakorlat megszüntetésének.

Indokolt lenne konkrétan részletezni az "SZT" állomány felhasználásának tapasztalatait népgazdaság és titokvédelem, illetve idegenforgalom bontásban is, s ennek során annak bemutatása, hogy mely területeken a leghatékonyabb a felhasználás, s az alacsony hatékonyságnak - ahol ez tapasztalható - milyen konkrét okai vannak. Célszerű lenne a hatékonyság elemzése a csoportfőnökség és a III/II osztályok vonatkozásában külön is.

Helytálló lenne annak megállapítása, hogy az "SZT" tisztekre a remélt mértékben nem sikerült áthárítani a hálózattartó feladatokat. Nem tartalmazza a jelentés, hogy az "SZT" tisztek 40%-a által tartott hálózati kontingens mekkora jelenleg a csoportfőnökségen és a rendőr-főkapitányságokon. Alaposabb elemzést igényelne a hálózattartástól való idegenkedés, túlzott leegyszerősítésnek tűnik a 22/1976. BM sz. parancs előírásaira való hivatkozás. A rendőr-főkapitányságokon végzett korábbi ellenőrzéseink tapasztalatai szerint a nyílt állomány egy része nyugnek tekinti az "SZT" rendszert, s szerepét a hálózattartásban csak a jelentések átvételére redukálja. Ugyanezekben a területeken elég gyakori, hogy még ellenőrizetlen hálózati személyt /személyeket/ kapcsolnak sokszor arra jogosult vezető engedélye nélkül, "SZT" tiszthez. Nem tartalmaz a jelentés programot arra nézve, hogy az "SZT" állomány hálózattartó tevékenysége milyen módon és arányban változzon.

A leírtakból nem lehet érzékelni annak a problémának a nagyságát, ami az igazgatási, gazdaságirányítási rendszerek korszerűsítése miatt lehetetlenné teszi az "SZT" pozíciók állambiztonsági funkciókra való felhasználását. Indokolt kérdés, hogy van-e felmérés az e kategóriába tartozó "SZT" tisztek arányáról. Milyen megoldás a legcélszerűbb a "beszűkült" állambiztonsági funkció ellátására lehetőséggel már perspektívában sem rendelkező "SZT" tisztek további sorsát illetően, és ezen ügyek lerendezése mikorra oldható meg.

Szükséges lenne külön elemzni, hogy a 10/1983. BM sz. utasítás

végrehajtása a rendőr-főkapitányságok III/II osztályain népgazdaságvédelmi feladatot végző "SZT" állományára milyen következményekkel járt, vagy jár. Amennyiben itt problémák merülnek fel, mi a megoldásuk módja.

Kellően önkritikus az "SZT" rendszer működését irányító szervező és ellenőrző tevékenységgel kapcsolatos megállapítás. Ennél is felvethető a kedvezőtlen helyzet megszüntetésére vonatkozó konkrét javaslatok hiánya. Célszerű lenne azt is konkrétan bemutatni, hogy a nyílt állományú tisztek - mint kapcsolattartók - milyen gyakorisággal változnak. Nem egyértelmű az "SZT" állomány alap és továbbképzésének jelentésbeni jogos kritikájának az oka. Egyoldalú a téma megközelítése, mert az ismeret továbbítás, illetve kiképzés alapvetően a kapcsolattartás folyamatában lehet a leghatékonyabb. E tevékenységet a jelentés nem érzékeli. Nem tartalmazza a továbbképzések szervezése és anyagi fedezetének biztosítása terén bizonyára a csoportfőnökségen is /más területeken tapasztaltakhoz hasonló/ meglevő gondjait sem.

A jelentés III. részében túl általános az "SZT" állomány konspirációs és biztonsági helyzetének megítélése. Nem tisztázott, hogy valójában milyen arányban dekonspirálódtak az "SZT" tisztek és maga az "SZT" rendszer, s ehhez mérten milyen megoldások szükségessé válnak a konspirációs és biztonsági helyzet megszüntetéséhez. A következtetés 3. pontjában szerepel, hogy az "SZT" állomány egy kisebb csoportja az ellenséges szervek előtt ismertté vált. Indokolt lenne ezt a problémát konkretizálni, hol, mely ágazatokban és mi a megoldás lehetséges módja, kérdésekre adandó válasszal.

Valós probléma a katonai behívás alóli mentesítés egységes gyakorlatának a hiányából, az 55. éves életkorban való nyugdíjazási lehetőségről, a belügyi kiegészítő nyugdíjrendszerből adódó dekonspirációs veszély. Ezek kiküszöbölésére a jelentés készítői javaslatot nem terjesztettek elő. Nincs magyarázat arra, hogy mi az oka a nyílt állományból kihelyezettek nagyobb arányú fegyel-

mezetlenségének. Igen fontos lenne e jelenség okainak alapos elemzése.

Megfontolásra érdemes kérdés az "SZT" pozícióval kapcsolatos differenciált konspiráció elvének elfogadása. A javasolt engedmény a "T" tisztek rendszeresítésének igénye újszerű. Ezekkel kapcsolatban azonban felmerül az a kérdés, hogy ezt a kategóriát lehet e, vagy célszerű-e az "SZT" rendszer részének tekinteni. A javasolt megoldás konzerválhatja a gyakori dekonspirációt eredményező nyílt állományból való kihelyezések gyakorlatát és az, "SZT" rendszer még szélesebb körben való nem kívánatos dekonspirálódása irányába hat. E javaslattal kapcsolatos döntés a jelenleginél alaposabb elemzés, az alkalmazási területek és feltételek pontos behatárolása után lehetséges.

Mindenképpen indokolt az "SZT" állomány anyagi érdekelttségének növelése, a jelenlegi rendszer erre nem alkalmas. Az érdekelt szervekkel /Pénzügy és Külügyi osztály/ való előzetes konzultáció alapján célszerű kimunkálni a rendező elveket és megvalósításuk részleteit.

Az "SZT" tisztek külföldre utazásának engedélyezési mechanizmusát indokolt differenciáltabbá tenni. Meg kellene azonban pontosabban határozni az engedélyező parancsnokok körét. A magánutazások engedélyezési mechanizmus megváltoztatására miniszteri jóváhagyással kerülhet sor.

Jelentem, bekértük a főcsoportfőnökség többi szervétől is az "SZT" állománnyal kapcsolatos jelentéseket, amelyekből az alábbi tapasztalatokat összegeztük.

- 1./ A főcsoportfőnökség szerveinél a III/II csoportfőnökség kivételével 317, azzal együtt pedig 616 státusz van rendszeresítve. Ennek 70,6, illetve a III/II csoportfőnökséggel együtt 71,7%-a van betöltve. A rendőrfőkapitányságok állambiztonsági

szerveinél a III/II osztályok kivételével 160, velük együtt 443 a rendszeresített státusz, amelynek 91,8, illetve 84,6%-a van betöltve.

A központi szervek közül a III/I csoportfőnökség hazai bázison rendszeresített 104 státuszából 57, a III/III csoportfőnökség 25 státuszából 17, a III/IV csoportfőnökség 18 státuszából 1, a III/V csoportfőnökség 22 státuszából 18, a III/2 osztály 15 státuszából 15, a III/3 osztály 127 státuszából 115, a III/7 osztály 6 státuszából pedig 1 van betöltve.

A nagyobb arányú feltöltetlenségnek szerveként eltérő oka van. A III/I csoportfőnökségnél az ok, hogy a 70-es évek végén elmaradt működésük elemzése, a központi osztályok nem fordítottak megfelelő gondot az "SZT" rezidenturák működésére. A III/IV csoportfőnökségnél a hadseregben folyó szervezeti intézkedések miatt nem szorgalmazták a státuszok feltöltését, de ugyanakkor felvetik a polgári alkalmazotti kategória mellett a hivatásos állományiak közül való "SZT" státusz létesítésének igényét. A III/7 osztálytól a korábbiak nyugállományba mentek, ujakról nem gondoskodtak. Indokolt a kérdésfelvetés, hogy ezeknél a szerveknél egyáltalán szükséges-e valamennyi "SZT" státusz megtartása.

A feltöltetlenség egyik általános oka lehet, hogy néhány - főleg a III/3 csoportoknál levő helyzet kivételével - a szervek nem tervezik a várható fogyaték utánpótlását, nem rendelkeznek kinevezhető kádertartalékokkal. Tartalékképzésre vonatkozó hatályos előírások nincsenek. A feltöltést akadályozzák még megfelelő jelöltek esetén az egészségügyi- és képesítési követelmények merev, a nyílt állományéval azonos előírásai, ami főleg a III/3 osztály és csoportok, illetve a III/V csoportok területén indokoltnak látszó felvetés. A postai területeken alapvető probléma, hogy a postánál előírt képesítési követelmények, de az egészségügyi is elmaradnak a miénk mögött. Ez az ellentmondás differenciáltabb követelményrendszerrel feloldható.

A státuszok feltöltését több helyen akadályozza, hogy a státuszok konkrét fedőbeosztásra vannak engedélyezve. A gazdasági, intézményi, igazgatási szervek szervezetének dinamikus változásai ily módon nem követhetők. Ezért mindenképpen indokoltnak látszik a konkrét fedőbeosztás helyett rugalmasabb státuszhely engedélyezési gyakorlat bevezetése, ami lehetővé tenné a pl. a III/II csoportfőnökség és más szervek egyes lehetőségeit tekintve beszűkült státuszainak átcsoportosítását is.

2./ Ugy a főcsoportfőnökség központi, mint a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szerveinél egyértelműen a pozitív tapasztalatok vannak tulsúlyban az "SZT" állomány munkáját illetően. A "K" ellenőrzés, szállodai figyelés és az operatív technikai rendszabályok beszerelése, fenntartása, és védelme szinte elképzelhetetlen az "SZT" állománykategória nélkül. A belső elhárítás objektumaiban a nemzetközi kapcsolatok átfogása, akciók előkészítése, a tervezett ellenséges akciók jelzése ma már lehetetlen "SZT" apparátus nélkül. A tudományos technikai, illetve politikai információszerzés és a tippszemélyek kiválasztásában a hirszerzés sem tudja nélkülözni az "SZT" tisztek munkáját.

Az "SZT" rendszer felhasználásának hatékonysága szerveként eltérően fejlődött az e tekintetben még meglevő problémák forrása alapvetően nem a lehetőségek hiányában, hanem kihasználásuk szervezésében, irányításában, az "SZT" állomány vezetésében, képzésében meglevő fogyatékoságokban jelölhető meg.

- A III/I csoportfőnökségnél a hazai bázisu hatékonyabb felhasználást akadályozta, hogy nem követték az "SZT" rezidenturák szervezésében, munkájának irányításában a társadalmi közegben végbement változtatásokat, másrészt nem volt megfelelő összhang a központi osztályok és a rezidenturák között az igény és lehetőségek tekintetében.

- A III/III csoportfőnökségnél esetenként még szemléletbeli problémák vannak az "SZT" állomány lehetőségeinek és jelentőségének felismerésében. A belső elhárítási területeken kivételes és szörványeset, hogy az "SZT" tiszték hálózati személlyel tartanak kapcsolatot.
- A III/2 osztály szállodai figyelést végző beosztottai igen produktívak, azonban az engedélyezett létszám nem elegendő, a státuszok növelése indokolt. Irányításukban és a konspiráció betartásában is zavarólag hat, hogy a szállodákban a III/II csoportfőnökségnek is dolgoznak "SZT" tisztjei. Célszerűnek látszik az egy központból való irányítás lehetőségeinek megvizsgálása.
- A III/3 osztályon és a III/3 csoportoknál jellemző a rezidenturában való működés. Gondot jelent viszont, hogy a rezidentura, illetve "SZT" alosztályvezetők nem rendelkeznek vezetői ismeretekkel. Igen előnyös a munka hatékonysága szempontjából, hogy az e területeken dolgozó "SZT" beosztottak nagy hányada előzőleg hálózati személyként már több évet dolgozott. E területeken a legfeszesebb az "SZT" állomány vezetése, irányítása, beszámoltatása, képzése és továbbképzése. Igen jelentős terhet vesznek le a nyílt állomány válláról azzal, hogy mintegy 200 fős hálózatot tartanak. Kivétel csupán Csongrád megye, ahol a III/3 csoport "SZT" beosztottai nem tartanak hálózatot. A posta gócosítási program az "SZT" státuszokat is érinteni fogja.
- A "K" ellenőrzés területét kivéve nem egységes az "SZT" tiszték irányításának, vezetésének, referáltatásának gyakorlata. Az operatív területeken dolgozók nagyobb része munkatervet nem készít. Gyakori, hogy az operatív osztály éves terve tartalmazza a feladatokat. Néhány helyen rendszeres az időszakos jelentés iratás /negyedévi, 2 havi, stb./ Jellemző a heti, kétheti, s a havi egy találkozás. Sok helyen gondot okoz a találkozók konspirációjának biztosítása, tekintettel a fogadásra alkalmas "T" lakások hiányára. Nem helyeseleg felmerült olyan javaslat is, hogy rövidebb idejű találkozás nyilvános helyen is létrejöhessen, amelynek költ-

ségét a "B" ellátmányból térítsék meg.

Jogosan felmerült igénynek tekinthető az "SZT" állomány szakmai alap és továbbképzésének a jelenleginél tartalmában differenciáltabb, - az adott "SZT" funkcióhoz jobban igazodó, specializált - alkalmazási lehetőségeit tekintve rugalmasabb szabályozása. Igen változatos - megoldásaiban nem minden esetben biztonságos - a továbbképzésekre való kivonás gyakorlata. Győrben pl. 5 nap szabadságot vesznek ki erre a célra, a III/3 osztályon "Légő" fedéssel oktatnak. Érkezett olyan javaslat is, hogy tartalékos tisztkénti behívás fedéssel történjen az oktatás. Főleg a "K" ellenőrzési területekről felmerült igény, hogy központilag készüljön az "SZT" állomány oktatásához használható tananyag. Az oktatással, továbbképzéssel kapcsolatos általános probléma, hogy az erre a célra igénybevehető napi 60 Ft nem elegendő. Ennek az áremelkedéseket figyelembe vevő felemelése szükséges.

3./ Az "SZT" állomány anyagi érdekeltsége a jelenlegi rendszerben nem biztosított. Mindenképpen szükséges egy olyan anyagilag is ösztönző bérezési rendszer bevezetése, ami lehetővé teszi a növekvő teljesítmények fedőmunkahelyi illetmény összegére tekintet nélküli elismerését. A postai területek kivételével az "SZT" állomány többsége a fedőmunkahelyi magas illetmény miatt csak a 2-800 Ft-ig terjedő "SZT" pótlékot kapja. A postai területeken főleg tiszthelyettesi rendfokozatban dolgoznak, gyakori, hogy 20-25 évig főtörzsőrmesterek. Több javaslat érkezett az előléptetés lehetőségének megteremtésére. Az erkölcsi elismerést jelentő soros és soronkívüli kitüntetések jelentős gondok forrásai. Azokat a nyílt szolgálati helyeken kell őrizni, nem tisztázott, hogy mi legyen ezek sorsa az "SZT" állományu nyugdíjazása, illetve halála esetén.

Jelentős hátrány éri az "SZT" állomány tagjait azáltal, hogy általában nem kaphatnak lakásépítéshez, vásárláshoz belügyi támogatást. Nem kaphatnak szolgálati lakást. Egyértelmű rendezés szükséges az "SZT" állományból nyugdíjazottak nyugdíjpótlékának folyósítására, halálakor az özvegyi jogosultságokra, az ezzel kapcsolatos szabályozásra. Ez utóbbi jelenleg megoldatlan. Gyakori, hogy válóper után, ha a volt feleség tudott az "SZT" minőségről, tartásdíj vita keletkezik, vagy ellenkezőleg a volt feleség elesik az őt törvényesen megillető jövedelem hányadtól ha nem tudott az "SZT" minőségről. Erre az esetre javasolja a III/3 osztály vezetője, hogy a parancsnok kapjon jogot az összeg levonására, ami véleményünk szerint nem biztonságos megoldás.

Alapvető gond az "SZT" állomány 55 éves korban nyugdíjazási lehetősége. Ez veszélyezteti leginkább az adott pozíció biztonságát, konspirációját. Ezért indokolt megvizsgálni azokat a többségi javaslatokat, hogy az "SZT" állományba kinevezettek nyugdíjkorhatára a fedőmunkahelyi előírásokkal legyen azonos. Ezt a nyílt állományuakhoz képest jelentős hátrányt, esetleg anyagiakkal lehetne ellensúlyozni.

- 4./ Többségi javaslat - ami csak helyeselhető -, hogy meg kell szüntetni a nyílt állományból való kihelyezéseket, s a fedőmunkahelyről kell az "SZT" pozíciókat betölteni. Ebben az esetben csökkenteni lehetne az "SZT" pozícióról és az adott személyekről tudomással bírók körét, ami szilárdítaná a konspirációt, s hatékonyabbá tenné az információszerzést. Ezzel összefüggő kérdés a vállalati, intézményi struktúra változásainak rugalmas követhetősége céljából a státuszhelyek jelenlegi kötöttségének megszüntetése, illetve a státuszok rendszeresítésekor olyan megoldások alkalmazása, amelyek lehetővé teszik az alkalmazkodást. Feltétlenül szükséges lenne az "SZT" állomány utánpótlásának megszervezése, s megfelelő kádertartalék képzésének megkövetelése ebben az állománykategóriában is.

5./ Az "SZT" állomány belső konspirációs helyzete, a nyílt állomány nagyfokú fluktuációja miatt nem megnyugtató. A "K" ellenőrzési területeket kivéve 2-3 évenként változnak a kapcsolattartók. Szükségtelenül sokan tudnak az adott pozícióról, illetve az oda kinevezett személyről, a nyílt állományiak közül. Kívánatos e helyzet javítása, a belső konspiráció fokozása.

A belső, de főként a külső konspirációt nehezítik, veszélyeztetik az alábbi problémák.

- Nem megoldott biztonságosan a katonai behívás alóli mentesítés. Az MNVK tartalékká minősítés pl. az ÁNH-nál elég széles körben hozzáférhető. Az "SZT" állomány elég jelentős része egyáltalán nincs mentesítve.

- A nyílt állományból kihelyezetteknél az ÁNH rendszere visszatul a BM alkalmazotti előzményre, pl. korábbi OTP kölcsön igénybevétele, BM iskolai végzettség, nyelvvizsga, stb. E rendszeren kívül is veszélyek vannak pl. a gyermek iskolai adataiban a felvételkor még a BM dolgozó foglalkozásu szülő szerepel stb.

- Egyetemről felvetteknél, illetve kinevezetteknél BM Személyzeti jelleggel történik a felvétel előzményeinek intézése. Egyes RFK-on a személyzeti szervek nyíltan megkülönböztetés nélkül kérnek munkahelyi véleményt, pl. Tolna megyében.

- A felvételt megelőző vizsgálatok a Korvin Rendelőintézetben történnek.

- BM lakótömbökben fedőigazolványokkal való bejelentkezés, egyáltalán a nyílt állománnyal való egy lakókörnyezetben élés

Mindezekből következik, hogy ki kell dolgozni a katonai behívások alóli mentesítés korszerű és biztonságos rendszerét, meg kell találni a felvételeket bonyolító és az alkalmazást igazoló fedővállalatok, intézmények száma növelésének módját. Korszerűsíteni kell a felvétel előtti egészségügyi vizsgálat és a személyzeti eljárás rendszerét. Esetleg a Fővárosi Tanács lakás kontingensébe való visszaadással az "SZT" állományuaknak a BM lakótelepekről való kivonását, illetve ottani lakáshoz jutásuk megakadályozását is el lehetne érni.

A fentiek ellenére megállapítható, hogy a BM állambiztonsági szervek "SZT" rendszere alapvetően az elvárásoknak megfelelően épült ki, s egyre növekvő hatékonysággal járul hozzá az alaptevékenységi feladatok teljesítéséhez. Az "SZT" munkát szabályozó O2/1969. BM sz. parancs előírásai időtállóan bizonyultak néhány módosítással továbbra is alkalmazhatók.

Javasoljuk Miniszterhelyettes elvtárs a III/II csoportfőnökség jelentését vitaalapként fogadja el, s adjon utasítást arra, hogy az észrevételek alapján 1984. július 10-ig egészítsék ki. Bizza meg a Titkárságot azzal, hogy a szeptember 4-i Miniszteri Értekezlet napirendjén szereplő "SZT" rendszer működésének tapasztalatai tárgyú jelentést készítse el 1984. július 31-ig, azt koordinálja a III. Főcsoportfőnökség szerveinek vezetőivel augusztus 10-ig, s az észrevételek alapján készítse el a végleges jelentést augusztus 24-ig.

B u d a p e s t, 1984. június 22.

Vagyoczkó Béla
/Vagyoczkó Béla r. ezredes/
titkárságvezető

Készült: 1 példában 11 lapon
Nytsz.: 711/56/1984.

BELÜGYMINISZTERIUM
III/II. CSOPORTFŐNÖKSÉG

15

SZIGORUAN TITKOS !
KÜLÖNÖSEN FONTOS !

..... sz. pld.

TÖRÖLVE!
A minősítést megszüntette:
Herczeg Miklós
Beosztása: NBH ny. alezr.

2004. 11. 03.

Törlesztés hitelül:

J. E. H.

Dr. Halász János

J E L E N T É S

az "SZT"-rendszer szervezetének helyzetéről, működésének hatásfokáról, a további feladatokról

B u d a p e s t, 1984.

15-13110126 kelt 1984. 11. 1.

..... sz. példány!

Tárgy: Az SZT rendszer szerveze-
tének helyzete, működésének
hatásfoka, további feladatok

TÖRÖLVE!
A minősítést megszüntette:
Tóth Miklós
Csoportfőnök: NBH ny. alezr.

J E L E N T É S

Budapest, 1984. június "15"

2004 11. 03.

Törlés hitelesül:

Dr. Kellebrandt László

Az SZT rendszer létrehozásának folyamata

Az 1960-as évek elejétől felgyorsult az MNK és a tőkés országok közötti államközi (gazdasági, kulturális, stb.) kapcsolatok fejlődése: Megkezdődött a legális és jogszerű érintkezési formák egyre komplexebb jellegű kialakulása. A NATO-országok titkosszolgálati- és más ellenséges szervei gyorsan reagáltak; megkezdték hazánk elleni tevékenységük végrehajtásának áthelyezését a nemzetközi érintkezési felületek szélesedésével arányosan bővülő lehetőségekbe. Mindez állambiztonsági szempontból egy minőségileg új helyzet kialakulásának kezdetét jelezte.

A már láthatóvá vált kialakulandó új helyzethez való időbeni igazodás fontos lépéseként került sor megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján 1960-61-től az SZT állomány rendszere kifejlesztésének beindítására. A rendszer lényege: az állami, gazdasági szervezetekbe, intézményekbe az adott illetékes vezetővel egyetértésben fedő munkakörökbe "Szigoruan Titkos" állambiztonsági operatív tisztek beállítása; ezzel az állambiztonsági elhárító munka egyes feladatainak szervezetszerű "kihelyezése" és hatékonyabb végrehajtása feltételeinek megteremtése közvetlenül a veszélyeztetett területeken. Rendel-

tetése; 1./ a nemzetközi érintkezésbe bekapcsolódó szervek felkészítése, segítése a káros hatások kivédésében, 2./ az állami vonalon jelentkező általános biztonsági és titokvédelmi feladatok (rezsim) kidolgozásának, végrehajtásának segítése; a védettség kialakítása, 3./ az ellenséges tevékenység közvetlen érzékelése a felderítő munka helyi szervezése és a szükségessé váló operatív tevékenység feltételeinek megteremtése; 4./ a támadólagos munkához pozíciók létrehozásának elősegítése.

Az SZT rendszer által átfogott kör nem homogén, ezért funkcióit az egyes területek (Népgazdaság, idegenforgalom, vám, DTEI, külképviselet stb.) sajátosságait figyelembe véve igyekeztünk rangsorolni és a fejlesztést ennek megfelelően végezni.

Már az első évek tapasztalatai bizonyították a rendszer létrehozásának szükségességét. Ez különösen egyértelművé vált az 1960-as évek végére, amikor a nemzetközi érintkezési felületek már széles körben kibontakoztak.

Egyidejűleg a rendszer működésében az SZT állomány munkájának színvonalában, konspirációs és biztonsági helyzetében hiányosságok is mutatkoztak. Ennek oka főleg arra volt visszavezethető, hogy az SZT tisztek döntő többsége nyílt állományból került kihelyezésre és kevesen feleltek meg a feldőmunkakorból adódó teendők ellátására, amely jelentősen visszafogta állambiztonsági feladataik teljesítését.

Az eredmények stabilizálása és a továbbfejlesztés érdekében került kiadásra a 002/1969. BM sz. Parancs és BMH-1 végrehajtási Utasítás az SZT rendszer szervezetének, működésének egységes szabályozására. A BM III/II. Csoportfőnökség, valamint a rendőr-fokapitányságok III/II. Osztályai az SZI rendszerrel kapcsolatos feladatokat jelenleg is ennek alapján végzik.

A miniszteri parancs figyelembe véve az MNK társadalmi és gazdasági viszonyaiban végbement változásokat és az elóalt állambiztonsági operatív helyzetet, meghatározta az SZT rendszer helyét, szerepét az állambiztonsági munka általános rendszerében, kijelölve az SZT állomány feladatait, valamint konspirációs és biztonsági helyzetük megszilárdításának módját.

Ezzel jó alapokat hozott létre az SZT rendszer működése magasabb határfokon történő kialakításához.

A fejlesztést a 60-as évek végén, a 70-es évek elején bekövetkezett újabb változásokat - az új gazdasági mechanizmus bevezetése, a tőkés relációjú külkapcsolatok további jelentős bővülése, kiteljesedése, a BM szerveinél 1971-ben történt szervezeti módosítások - is figyelembe véve folytattuk, felhasználva a már rendelkezésre álló tapasztalatokat. Kezdeményeztük az SZT rendszer szélesebb alapokon történő kiépítését, egyes területeken (népgazdaság és idegenforgalom) SZT tisztek nagyobb számban történő beállítását.

Az 1970-es években az SZT fedőbeosztások elsősorban a nyugati nemzetközi érintkezés ellenőrzésére, egyes érzékeny területek és objektumaink általános biztonságának növelésére és a titkok védelmére szerveződtek. Az SZT rendszer funkciói közül ezek az irányok kerültek előtérbe. Ily módon kapcsolódtak a szervekre háruló biztonságpolitikai feladatok végrehajtását ellátó részlegekhez.

Az ezen az úton tovább fejlesztett SZT rendszer egyre alkalmasabbá vált a célkitűzések - az állambiztonsági, benne kémelhárítási háttér külső feltételrendszere - megvalósítására, a hálózat egy részének átvételére. Az SZT állomány jelentős segítséget adott a tőkés relációjú külkapcsolatokban érintett állami és gazdálkodó szervek felkészítéséhez. Meghatározó szerepet vállalt az általános biztonsági és titokvédelmi feladatok kidolgozásában, az államilag szabályozott rendet biztosító rezsimek kialakításában; a konkrét helyi követelményeknek megfelelő védettség megteremtésében. A területek többségénél fejlődésnek indult az egyes felderítési feladatok végrehajtása; az információszerzés. Az SZT tisztek fokozatosan megteremtették az operatív akciók és az adott helyet érintő másirányú operatív tevékenység biztonságosabb feltételeit, munkájuk a támadólagos pozíciók létrehozásában is egyre hatékonyabbá vált.

Egyidejűleg egyes területeken ellentmondások is létrejöttek, az állami és gazdasági szervekre jogszerűen háruló biztonsági és titokvédelmi rezsimek feladatainak előtérbe kerülésével az SZT rendszer több területen állami fel-

adatokat is átvett, illetve megtartott. Kényszerhelyzet volt. Az állami és gazdasági szervek biztonsági feladatokra való felkészületlensége miatt kényszerült arra a III/II. Csoportfőnökség, hogy az SZT rendszert felhasználja a biztonságvédelmi rezsim kialakítására, a végrehajtás megszervezésére, vagyis, hogy e feladatokat átvállalja az állami és gazdasági szervektől. A jogszabályokban meghatározott szakirányító, felügyeleti, ellenőrző szerepnél több feladat átvállalása az operatív érdekek érvényesítését, az operatív munka háttérbázisának, külső feltételrendszerének megteremtését szolgálta, de ugyanakkor szükségszerűen magával hozta;

- az állami és gazdasági szerveknél konzerválódott passzivitást a biztonságpolitikai feladatok végrehajtását illetően;
- erőt vont el a tényleges operatív feladatoktól;
- növelte az SZT tisztek dekonspirációs veszélyeztetettségét;
- néhány területen a szakirányítás és ellenőrzés csökkent hatásúvá vált.

Mégis ez a helyzet ellentmondásosságában is azt eredményezte, hogy a fedőmunkahelyi szervekre háruló biztonságpolitikai feladatok kialakítása, szabályozása az SZT tisztek kezdeményezése és hathatós közreműködése révén megtörtént. A jelenleg érvényes szabályok mind a nemzetközi érintkezés területét, mind az általános biztonság és titokvédelem területét illetően megfelelnek a követelményeknek.

A tett intézkedések eredményeként a végrehajtó munka hatásfoka folyamatosan fejlődött, az államilag szabályozott rend szilárdult, javult a legális bázison jelentkező ellenséges tevékenység felfedése, akadályozása, korlátozása, visszaszorítása.

Az SZT rendszer fejlesztéséhez jelentősen hozzájárult annak az elvnek az érvényesítése, hogy státuszok betöltése túlnyomó többségében a polgári életből felvett olyan személyekkel történjen, akik a fedőbeosztás ellátásához megfelelő szakismeretekkel rendelkeznek. Ezzel jelentősen javult az SZT állomány konspirációs helyzete, és mozgásköre, a felderítési feladatok végrehajtásának lehetősége. Itt viszont új gondok keletkeztek; így pl. az operatív képzettség hiánya, a kiképzés és továbbképzés folyamatos meg-

szervezésének nehézsége, valamint foglalkoztatásuk is differenciáltabb irányítást, vezetést igényel. Szükségszerűen jelenkező gondok ellenére is ez a megoldás bizonyult a járhatóbb utnak.

Az 1970-80-tól kialakult veszélyesebb nemzetközi helyzetben, melyet az el-
lenséges titkosszolgálati és propagandatevékenység nagy intenzitása jelle-
mez, a külső tényezőket tekintve a kémelhárító munka még nehezebb és
bonyolultabb feltételrendszerbe helyeződött. Belső viszonyainkat is a vál-
tozások felgyorsulása jellemzi. Gazdaságirányítási rendszerünkben folytatód-
nak a korszerűsítések.

A mindkét irányból jelentkező szigorubb követelmények indokoltá teszik az
SZT rendszer jelenlegi helyzetének, hatásfokának a 15 év tapasztalatainak
tükrében való vizsgálatát, a felzárkózás, a mai igényekhez való igazodás
érdekében a további feladati irányok kijelölését.

II.

Az SZT rendszer jelenlegi helyzete, az SZT állomány munkájának hatékonysága

A társadalmi és gazdasági élet, mint háttér, amely az SZT rendszer fejlesztését befolyásolta az elmúlt 15 évben, folyamatos változáson ment keresztül, hasonlóan a másik befolyásoló tényező, az állambiztonsági veszélyeztetettség is.

Az állambiztonsági operatív helyzet ebben az időszakban 1979-80-ig minőségi változáson ment keresztül, ezt követően mostanáig pedig még bonyolultabb fordulatot vett. Az állambiztonsági körülmények alakulása egyértelműen igazolta az SZT rendszer kifejlesztésének létjogosultságát.

A rendszer kialakítása során sikerült igazodni a változó helyzethez; ellentmondásos folyamatban fejlődött és erősödött meg.

Az engedélyezett státuszok száma: a BM III/II. Csoportfőnökség elhárítási területén 299, a RFK-ok III/II. Osztályai elhárítási területein 283. 1984.

március 31-i állapot szerint 218 /-81/, illetve 228 /-55/ lett betöltve. Zöme a népgazdaság, az idegenforgalom területén és külképviseleti vonalon összpontosul.

A 02/1969. sz. Miniszteri Parancs és a vonatkozó miniszterhelyettesi intézkedés végrehajtásának eredményeként az SZT rendszer szervezetét és személyi állományát tekintve alapvetően kialakult és évek óta javuló hatásfokon tölti be helyét, szerepét az állambiztonsági munka rendszerében.

Az elmúlt években a megváltozott helyzethez igazodva megkezdődött a rendszer megszabadítása a korábban belügyinek kijelölt és ily módon átváltatott állami feladatoktól. (Emiatt nem került sor több ilyen helyen szervezett státusz betöltésére.) Ez a folyamat még tart és nem könnyű, miután a biztonsági kérdésekben legújabb tér nem keletkezhet.

A III/II. Csoportfőnökség SZI rendszere a kémelhárítási funkciók mellett rendeltetéséből adódóan összállambiztonsági és belügyi feladatokat is végrehajt. Ma már alapvetően rendelkezik ezzel a képességgel. Elértük, hogy az állambiztonsági veszélyeztetettséggel szemben egy eloretolt rendszer áll, amely funkcióit javuló hatásfokon teljesíti.

Az SZT állomány tevékenységében egyre jobban elotérbe kerül a tényleges állambiztonsági funkció; az információ szerzés, a felderítő munka részfeladatai a titkok szempontjából érzékeny területeken.

Az SZT tisztek jelentős része fedőbeosztási lehetőségéből adódóan közvetlen résztvevője a nemzetközi érintkezés és más, a biztonsági feladatokat is magában foglaló tevékenységnek, ami biztosítja számukra állambiztonsági információk megszerzésének lehetőségeit. A megszerzett információk száma és minősége a folyamatosan tett intézkedések hatására javuló képet mutat.

Az egyetemes kémelhárítási értékű információk átlagosan mintegy 10 %-a származik ma már közvetlen SZT forrásból. Itt azonban nagy a szórodás (5-25 % közötti) az egyes szervek között. Az elmúlt években már több előzetes ellenőrzés és bizalmas nyomozás indító jelzése keletkezett SZI forrásból (főleg népgazdaság területén). Néhány SZT tiszt eredményesen közreműködött egyes jelzések ellenőrzésében és bizalmas nyomozásokban.

Népgazdaságvédelmi vonalon, főleg az un. vesztegetési ügyek jogi dokumentálásában is jelentős szerepük volt. Az SZT tisztek saját információszerző tevékenysége az un. háttérinformációk biztosításában, a biztonságpolitikai feladatok teljesítésében mutatkozó mulasztások, titoksértési csatornák felfedésében sokat fejlődött és eredményes. Az ilyen jellegű információk többsége ma már SZT forrásból származik.

Az SZT tisztek többsége működési területén tippkutató, tanulmányozó részfeladatok teljesítésével jelentősen hozzájárul az állambiztonsági szervek hálózatépítő tevékenységéhez. Néhány területen eredményes munkát végeznek a külföldi állampolgárságu jelöltek látókörbé hozásában és tanulmányozásuk végrehajtásában.

Nem ilyen kedvező a kép a meglévő hálózatok foglalkoztatása terén. Az SZT tisztek mintegy 40 %-a lát el hálózatfoglalkoztatási feladatokat. Az SZT tisztek hálózattartó tevékenységének szakszerűsége és hatékonysága a folyamatos fejlődés ellenére még nem kielégítő. Az általuk irányított hálózati személyek információszerző tevékenysége gyenge. Különösen a találkozási fegyelemben, a foglalkoztatás célirányosságának, következetességének biztosításában, valamint a keletkezett információk értékelésének szakszerűségében jelentkezik a nehézség. Ennek okai alapvetően az operatív tapasztalatok hiányára, a fedőmunkakörbeni lekötöttségre, túlterheltségre és esetenként személyi alkalmatlanságra vezethetők vissza.

Az SZT állomány létszámának növekedése és a hálózatok részükre történő átadásának fokozása óta problémát jelent a 22/1976. sz. BM Parancs 40. pontja 2. bekezdésének azon rendelkezése, hogy SZT tiszt és nyílt állományu operatív tiszt azonos "K", vagy "T" lakást hálózati találkozók lebonyolítására nem használhat. Ebből adódóan az SZT állomány a találkozók nagy részét nyilvános helyen bonyolítja le. Ez egyik oka annak, hogy nem sikerült nagyobb számban átadni hálózati személyeket tartásra, és ezzel a nyílt állományt jobban tehermentesíteni. Ugyanakkor azt is tapasztaljuk, hogy a nyílt állománynál van bizonyos idegenkedés is az átadást illetően. Ez partikuláris érdekokra vezethető vissza, vagy arra, hogy egyes területeken nem ismerték még fel teljesen az SZT rendszerben rejlő ez irányú lehetőségeket.

Eredményes az SZT tisztek tevékenysége a konkrét operatív érdekek érvényesítésében. Nekülözhetetlen segítséget nyújtanak a különböző irányú (benne az igen fontos kiemelési célú) akciók feltételeinek megteremtésében és végrehajtásában (helyzetek teremtése, biztosítási feladatok ellátása, stb.). Közvetlen részvételük nagyban hozzájárul az akciók konspirált és eredményes végrehajtásához. (Különösen az idegenforgalom területén; szállodák, más objektumok.)

Néhány jól képzett SZT tiszt eredményesen hajt végre speciális kvalitásokat igénylő feladatokat (dokumentumértékű információk megszerzése, speciális nyelvtudást igénylő anyagok gyors lefordítása, stb.). Az arra alkalmas SZT tiszteket több alkalommal sikerült felhasználni a külgazdasági folyamatok hazánk érdekei szerinti befolyásolására (esetenként operatív kombinációk végrehajtásával), segítve ezzel a gazdasági tevékenység eredményességét.

Korábban az elhárítás alá nem vont területeken a felderítési és védelmi feladatok a minisztériumi és közepirányító szerveknél levő SZT pozíciók utján az igazgatási feladatokba ágyazva kerültek végrehajtásra. E pozíciók utján több hasznos állambiztonsági információ keletkezett e területekről is. Itt is kialakultak bizonyos mértékig a védelmi és jelző rendszerek.

Az igazgatási rendszer korszerűsítése, a decentralizáltabb gazdálkodásra való áttérés, vállalatok szétválása, új vállalati formák létrehozása, az irányítási szervek ilyen célú felhasználását már nem biztosítja. Ezeken a területeken a korábban kiépített pozíciókból az állambiztonsági feladatokat a jövőben már nem lehet maradéktalanul végrehajtani.

Bár az SZT rendszer megszabadítása az állami feladatoktól beindult és folyik, még mindig jelentős azoknak az SZT tiszteknek a száma - elsősorban a népgazdaság területén - akik olyan preventív védelmi és biztonsági jellegű munkát látnak el, amelyek az időközben hatályba lépett jogszabályok alapján állami feladatokat képeznek. Van olyan SZT tiszt kategória is, amely csak állami, illetve a gazdasági szervekre háruló és a funkciójával kapcsolatos feladatot lát el (vasut közlekedésbiztonsági feladat). Ezek a pozíciók nem alkalmasak az ellenséges tevékenység mélyreható felderítésére.

A hatékonyságot csökkentő tényezőnek kell értékelni, hogy az SZT rendszer szélesebb körű alkalmazásával párhuzamosan a 70-es évek elején a korábbiakhoz képest kötöttebb státuszviszonyok kerültek meghatározásra. Egy-egy szerv vonatkozásában nemcsak a létszámviszonyok és azok belső megoszlása, hanem a fedőbeosztások és funkciók kötött meghatározására is sor került. Ez a megkötés nem bizonyult szerencsésnek több szempontból sem.

Egyik oldalról a vállalatok belső strukturális mozgása következtében a kijelölt fedőfunkciók egy része operatív szempontból elvesztette jelentőségét, az ehhez való ragaszkodás csökkentette az SZT tiszt lehetőségeit, másik oldalról nem ritkán a BM szervek beavatkozása a vállalati szervezeti struktúra alakításába dekonspirálta a fedőbeosztást és a betöltő személyt. A szervezetbe nem illő feladatok odasorolása működési zavarokat is előidézett az adott szervnél, ezzel is csökkentve a kifejtett tevékenység hatékonyságát.

A népgazdaság területén folytatott állambiztonsági munka időközben megtörtént korszerű új szabályozása a funkciókat, illetve az abból fakadó feladatokat úgy szabta meg, hogy lehetőséget biztosít a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodásra. Az új szabályozás az állambiztonsági funkcióból fakadó feladatok kijelölésére helyezi a hangsúlyt, megszüntetve az állami- és gazdasági szervekre háruló biztonságpolitikai feladatok átvállalását.

Az új szabályozás módosítja az operatív munka szervezésének elveit is. A hadiipar és a katonai szempontból fontos közlekedési és hírközlési területek kivételével feladja az objektumi elvet és a területek döntő többségét illetően a vonalas elv alkalmazását írja elő. Így ellentmondás jött létre a miniszteri parancs és az e területen lévő SZT rendszer feladatai és működési rendje között. Ugyanis a munka irányultsága most már nem az objektumra, hanem az ellenséges tevékenység követésére ösztönöz, ugyanakkor a jelenlegi SZT rendszer objektumhoz, azon belül is funkcióhoz kötött, ezáltal működési kerete és manőverező képessége a jelenlegi tényleges szükségletekhez viszonyítva beszűkült.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy nincs még a kívánt színvonalon az SZT rendszer működését irányító, szervező és ellenőrző tevékenység. Részben objektív (alparancsnokok tulterheltsége) részben szubjektív (lehetőségek felismerésének elmaradása) okok miatt az SZT tisztek vezetése, irányítása követelmények támasztása és számonkérése sok esetben alacsonyabb színvonalu, mint a nyílt állományu tiszteknél.

A rezidentúra-szervezésben működő SZT tisztek irányítása, folyamatos foglalkoztatása, ellenőrzése, az információ gyors célbajuttatása, az operativitás sok esetben még akadozik.

Az SZT tisztekkel való kapcsolattartás során esetenként problémát jelent a nyílt állományu tisztek gyakori változása, megfelelő tapasztalattal még nem rendelkező operatív tisztek beállítása (Ez általában kényszerhelyzet miatt következik be).

Az SZT állomány alap- és továbbképzése a 7/1978. sz. BMH-i Intézkedés alapján folyik. A képzés tárgyköre igazodik a nyílt állomány oktatási tematikájához, az elhárítási terület sajátos vonásaihoz. Az oktatás kialakult gyakorlata azonban csak töredékes ismereteket közvetít, nem teremti meg annak lehetőségét, hogy az SZT tisztek megismerjék és begyakorolják a kémelhárítási folyamat egészét, kölcsönhatásait, egyes munkafogásait és azok egymáshoz kapcsolódó rendszerét. Nagyon időszerű magasabb szintre emelni a kém-ügynöki tevékenység felismerésének képességét.

III.

Az SZT állomány biztonsági, és fegyelmi helyzetével, anyagi, pénzügyi ellátásával összefüggő tapasztalatok

Az SZT tisztek konspirációs és biztonsági helyzete, a jelenlegi fedőbeosztások különbözőségéből adódóan eltérő képet mutat. A polgári életből felvett SZT tisztek konspirációs helyzete jobb, mint a nyílt állományból kihelyezetteké.

Egyes elhárítási területeken, főleg az idegenforgalom vonalán az akciók megszervezése, biztosítása, ezekben való részvétel (különösen a hivatalos munkaidőn túl történő esetekben) objektíve hozzájárul az ezen a területen dolgozó SZT tisztek dekonspirálódásához.

Hátrányosan érinti az SZT állomány konspirációs helyzetét, hogy az SZT tisztek hovatartozásáról az indokoltnál lényegesen szélesebb kör szerzett tudomást, melyben közrejátszott egyes fedőmunkahelyi vezetők nem eléggé körültekintő magatartása is.

További dekonspirációs veszélyt jelent az áthelyezés, mivel a munkahely belső mechanizmusából eredően esetenként több személyt is be kell avatni az SZT tiszttel mozgatásába. Az áthelyezések csaknem minden esetben növelik azoknak a körét, akik hivatalból tudomást szereznek a BM-hez való tartozásukról.

Az SZT tisztek jelentős része fedőbeosztásából adódóan rendszeresen utazik hivatalos célból nem szocialista országokba. Mivel a külföldre utazást, a külföldi személyekkel való kapcsolattartást szabályozó rendelkezések meg-
egyeznek a nyílt állományra vonatkozókkal, probléma keletkezik (engedélyezési), mihamarabb a fedőmunkahelyi beosztásban azonnali külföldre utazás válik szükségessé, ezért a gyakorlat az engedélyezésre vonatkozó rendelkezés megsértése irányába alakult.

Az SZT tisztek családi- és munkahelyi környezetében is dekonspirációs veszélyt rejt magában az engedélyezési kettősség. (Hivatalos kiutazásaikhoz hozzájárulnak, magáncélú utazásaikat viszont csak kivételes esetekben engedélyezik.)

A kinevezésre kerülő SZT tiszttel katonai behívásának elkerülése a Honvédelmi Törvény betartásával jelenleg kétféle módon történik: 1./ a BM IV/I. Csoportfőnökség segítségével "nyíltan" (ez esetben BM tartalékos állományba kerül); 2./ operatív úton - a BM III/IV. Csoportfőnökség bevonásával az MNVK "különleges tartalékállományba" helyezéssel, mely azonban csak korlátozott számban realizálható. A kialakult gyakorlat mindkét formája

dekonspirációs veszéllyel jár (pl: az ANH nyilvántartásából a "különleges tartalékállományban" lévő személyek lehívhatók).

Az SZT állomány jogállása, szociális helyzete összességében megfelelő. Az állomány túlnyomó többségének fedőmunkahelyi fizetése magasabb a belügyi illetményénél, a folyósítható SZT pótlék (300-800 Ft) nem fejezi ki a kettős leterheltséget és nem teszi lehetővé a végzett munka szerinti differenciálást.

Az SZT állomány fedőmunkahelyi perspektívája, előrelépése, egzisztenciális törekvései és a fedőbeosztáshoz kötött állambiztonsági operatív érdekek között a tapasztalatok szerint gyakran jönnek létre ellentmondások. A magasabb képesítési követelményszint elérése, a fedőmunkahelyen bekövetkező generációs váltás kényszerítőleg hat abban az irányban, hogy a fedőmunkakörben jól dolgozó SZT tisztek magasabb beosztásba kerüljenek, ez egybeesik személyes törekvéseikkel is. Nem egy esetben előfordult, hogy a fedőmunkakörben jól dolgozó SZT tisztet előbbre vitték és emiatt meg kellett válni tőle.

Az SZT tisztek is az 1971. évi 10. sz. TVR alapján 55 éves életkor elérésével a nyílt állományra vonatkozó rendelkezésekkel azonos módon jogosultak nyugellátásra. Gondot okoz a fedőmunkahelyekről való kivonásuk és annak legalizálása. Probléma keletkezik akkor is, amikor a 60. életévüket elérik. A polgári munkaviszony alapján megindított nyugdíjazási eljárás több intézményt érint. Konspiráltan beavatkozni szinte lehetetlen. A probléma gyökere ott van, hogy a BM csak ugynevezett "kiegészítő nyugellátást" folyósíthat.

Az SZT állomány munkáját, állambiztonsági tevékenységét sajátos körülmények között, a biztonsági követelmények szem előtt tartásával végzi. Helyzetükből adódóan nem kívánt kapcsolatoknak, ellenséges hatásoknak, korrupciós kísérleteknek is ki vannak téve.

E hatások ellenére az állomány fegyelmi-, morális helyzete megfelelő.

A fegyelmi helyzetre jellemző, hogy a fenyítések száma a létszámhoz viszonyítva évente 1,5-2 % között mozog. Többsegűknél a kiinduló pont az alkoholos befolyasoltság, ittasság, amely a dekonspirálódásnak is forrása.

A fegyelemsértéseket a parancsnokok általában saját hataskörükben bírálják el. Az utóbbi időben nőtt a súlyosabb - megrovás, szigorú megrovás - fenyítések száma. A BM Fegyelmi Osztály bevonását is igénylő - fegyelmi eljárás az elmúlt években 4 esetben fordult elő, melynek eredménye fegyelmi elbocsájtás, illetve nyugállományba helyezes volt. Következetesebb ellenőrzéssel a fegyelmi ügyek többsége megelőzhető lett volna. (Érdekes tapasztalat, hogy a felelősségre vont SZT tisztek között a BM-ből kihelyezettek aránya jóval magasabb a polgári életből felvettekénél).

IV.

Következtetések, javaslatok

1. A kémelhárítás SZI rendszere az elmúlt 15 évben lépest tartva és igazodva a működését befolyásoló külső és belső tényezőkben vegbement folyamatos változásokhoz, egy nehéz és ellentmondásos folyamatban kiépült és stabilizálódott, és ma már területenként ugyan eltérő hatásokkal, de összességében eredményesen működik. Integrálódott az állambiztonsági munka rendszerében és a kémelhárítási funkciók mellett össz-állambiztonsági és belügyi feladatokat is ellát. Hatékony eszköznek bizonyult és igazolta létjogosultságát. A jelenlegi bonyolultabb körülmények között állambiztonsági munkánk méginkább nélkülözhetetlen ereje.
2. Helye, szerepe, rendeltetése az évek tapasztalatai alapján egyértelműen kialakult. Bizonyos állami funkciók atvállalásával is hasznos feladatot oldott meg. A feltételek létrejöttével azonban indokoltá vált a feladatoktól való megszabadításának beindítása. A rendszer működésében ma mar az állambiztonsági funkciók dominálnak, a rezsím és biztonsági feladatok helyett az információ szerzés, a telderítési rész-

feladatok végrehajtása, és más az operatív felderítő munkát segítő konkrét tevékenység.

Ez a fejlődési folyamat ugyanakkor nem jelentheti azt, hogy az SZT rendszer a biztonsági feladatokat jelentő kérdésekre a jövőben nem figyel oda. A biztonsági tevékenységi folyamatban továbbra is benne marad, de most már nem a feladatok átvállalásával és végrehajtásával, hanem úgy, hogy konspiratív és közvetve orientál, jelez, befolyásol. (A "kivonulást" a biztonsági területekről az SZI pozíciók állambiztonsági érdekeinknek megfelelő "rejtett" felhasználására való áttéréseként kell értelmezni.)

3. Az SZT rendszer fejlesztése során alapvető követelményként kezeltük, hogy az állomány megbízhatóan tudjon lenni, többségében a konspirációs követelményeknek megfelel. Mindenütt, területtől és feladattól függetlenül, azonos konspirációs elveket követünk és azokat igyekezünk szigorúan érvényesíteni. Ennek ellenére a tapasztalatok alapján megállapítható; 1.) az SZT állomány egy kisebb csoportja (mint BM tisztek) az ellenséges szervek előtt ismertté vált, 2.) egy nagyobb csoport a fedőmunkahelyen és felettes intézménynél (esetenként agazati szinten is) vált ismertté, 3.) egyes szakterületeken a merev státuszviszonyok miatt maguk a fedőbeosztások dekonspirálódtak, ezen keresztül az azokat betöltő SZI tisztek is már az induláskor. Az SZT állomány jelenlegi konspirációs helyzetét úgy lehet megítélni, hogy az erősen vegyes; területektől, beosztásoktól és attól függően, hogy bentről, vagy kívülről került beállításra, változó. A dekonspirációnak számos oka van. Többségében olyan körülmények hozzák létre, amelyek tőlünk függetlenek, ezek a jövőben is hatnak, természetesen történt dekonspiráció szubjektív okokból is. (SZT tiszt hibájából, tartáshoz, áthelyezéshez, stb. kapcsolódó hiányosságokból.)

A 15 év tapasztalatai bizonyítják, hogy a konspirációs elvek oszthatatlan, kategorikus kezelése nem járható út. Az SZI rendszer által behatárolt körben a területi struktúra heterogén; a védelem és a felderítés lehetősége oldaláról eltérő vonásokkal rendelkezik. Eltérőek a feladatok és másként jelenik meg a dekonspiráció tényleges veszélye

is. Mindez azt jelenti, hogy nem lehet mindig és mindenütt azonos konspirációs elveket követni. Indokolt a konspirációs kérdéseket a területek közötti különbségek és a feladat jellege közötti eltérések figyelembe vételével differenciáltan kezelni. A kifejezetten biztonsági feladatokat igénylo területeken (hadipar, egyes közlekedési területek), a külképviseleti rezidenturák vonalán, a szállodai és az idegenturizmus szerveknél lévo beosztásokat illetően a pozíció kisebb védettséget igényel, mint azokon a helyeken, ahol konspirált és mélységi felderítési feladatokat kell végrehajtani.

4. Az SZT rendszer kialakult és a hiányosságaival együtt is eredményesen működik. Az elmúlt 4-5 évben a működését befolyásoló külső és belső feltételek rendszerben lényeges változások következtek be; az ellenséges tevékenység oldaláról is és a közeg, amelyben elhelyezkedik oldaláról is (gazdaságirányítási, államigazgatási, stb. mozgások, változások). Az SZT rendszert az ellenséges titkosszolgálati tevékenység beállt magas intenzitásának jelenlegi időszakában a korábbinál még fontosabb állambiztonsági erőként kell kezelni.

5. A kémelhárítási SZT rendszer továbbfejlesztését célzó intézkedések irányát tekintve a tapasztalatok elemzéséből lezúrt alábbi rendezőelveket kell érvényesíteni.

- Az SZI rendszer csak a BM funkciójából fakadó - parancsokban, utasításokban szabályozott - feladatok végrehajtására használható fel. Az SZI tiszték feladatkörét jobban összhangba kell hozni az új szabályokkal. Ennek megfelelően az SZI rendszert elsősorban felderítésre, támadólagos pozíciók kiépítésére, működtetésére, az ügyfeldolgozó munka segítésére, az operatív érdekek rejtett érvényesítésére, megelőző intézkedések végrehajtására, stb. kell koncentrálni. A jövőben SZI pozíció ott és akkor kerüljön létesítésre, ha közvetlen operatív érdekek diktálják és csak SZT tiszt útján megoldandó feladatok jelentkeznek. Szervezeti és irányítási intézkedésekkel el kell érni az állami és gazdálkodó szervekre háruló biztonsági feladatok átváltozásának teljes megszüntetését. Ezt fo-

kozatosan megfelelő ütemezéssel, a feltételek létrejöttéhez igazodva kell végrehajtani.

- Az SZT rendszer (tiszt) működési körének kiterjesztése a kémelharítási folyamat egészének - a nyílt fellepest igénylők kivételével - végrehajtására. Az SZI es nyílt állomány közötti munkamegosztás elve; az egyes részfeladatok teljesítést ott kell végezni, ahol az a legnagyobb hatásfokkal biztosítható.

- A létrehozandó új munkaszervezési, irányítási rendszernek jobban kell tükröznie azt az elvet, hogy az SZI tisztek ugyanolyan jogállású állambiztonsági tisztek, mint a nyílt állományúak, de tőlük eltérő sajátos feltételek és körülmények között hajtják végre feladataikat. Az SZI állományú tisztek irányításában a változtatás iránya; megszüntetni azt a gyakorlatot, hogy nyíltállományú beosztott tisztek is résztvesznek az SZI-tisztek irányításában, az SZT tiszteket az illetékes nyílt állományú vezetőnek (kiemelt kooperatív tiszt, osztályvezető, osztályvezető) kell irányítani ugyanolyan követelmények támasztásával és érvényesítésével, mint ami a nyílt állományú esetében érvényesül. Az SZI tisztek rezidentúraba szervezése a tapasztalatok szerint csak egyes speciális területeken célszerű és nem lehet általános gyakorlattá tenni.

- Az SZT rendszer szervezeti és működési rendjét alkalmasabbá kell tenni arra, hogy megfelelő rugalmassággal képes legyen hosszabb távon is idomulni a társadalmi fejlődéshez. A rugalmas alkalmazkodó képesség érdekében célszerű a kémelharító szervek részére tedőbeosztási kötöttségek nélküli statuszkeretet kialakítani. A szerv vezetője (csoportfőnök, rendor-főkapitány) jogosult legyen szükség szerint a státuszokat bármely fedőmunkahelyen a vonatkozó belügyi rendelkezések keretein belül felhasználni, átcsoportosítani a területén érzékelt ellenséges tevékenységtől tuggően.

- A III/II. Csoportfőnökség vonalas területein, az operatív érdekek érvényesítése es egyes funkciók teljesítése érdekében az adott stá-

tuszkereken belül, jobban kell élni az SZT rendszer lehetőségeivel, szükség van e területekre történő bizonyos átcsoportosításra.

- A tapasztalatok alapján indokolt megvizsgálni nem lenne-e célszerű az SZT állományt kategóriákba sorolni a következők szerint;

- Szigoruan Titkos (SZT) állomány. Kizárólag azok a tisztek, akiknél teljes fedésre van szükség, hovatartozásuk, semmilyen körülmények között nem derülhet ki.

Az SZT tisztek a polgári életben senki előtt nem fedhetők fel, a BM nyílt állományából fedomunkahelyi pozícióba nem irányíthatók.

Az azonos szakterületen (vonalon) dolgozó teljes nyílt állomány előtt nem fedhetők fel, csak a vele kapcsolatot tartó vezető, kiemelt kooperatív tiszt és a felettes vezetők ismerhetik. Az SZT tisztek egymás előtt, mind a BM tisztjei nem fedhetők fel, csak egyénileg képezhetők. Íobbszörösen ellenőrzött, megbízható hálózatot csak kiemelten fontos területeken (pl. kültoldi rezidentúrák) és biztonságosan legendázva tarthatnak.

- Titkos (I) állomány. A tisztek, akiknél a fedőmunkahelyen való ismerteté válás nem akadályozza a feladatok végrehajtását (mert azok olyan jellegűek, pl.: egyes gazdasági, idegenforgalmi, közlekedési, hadiipari, stb. területeken).

A T tisztek szükséges esetekben a fedőmunkahelyi és felettes vezetők előtt fedhetők fel, fedőbeosztásba irányíthatók, megbízható hálózatot és hálózaton kívüli kapcsolatot nagyobb számban, de legendázva tarthatnak, az azonos szakterületen (alosztály, vonal) dolgozó teljes nyílt állomány ismerheti őket, egymás előtt fedhetők, kiképzésük és továbbképzésük összevontan engedélyezett.

A konspiráció biztosítása érdekében általános elvként kell érvényesíteni, hogy az SZT tisztek a polgári életben senki előtt, a T tisztek - külön engedéllyel - a szükséges mértékben fedhetők fel.

- A felderítő (jelző) funkció hatékonyabb teljesítése érdekében különös gondot kell fordítani az SZT és I tisztek kiképzésére és továbbfejlesztésére. Az SZT tisztek kiképzése csak egyénileg, fedett objektumban, "K" villában, vagy "K" lakásban hajtható végre. A T tisztek képzése az azonos szakszolgálati területen dolgozók összevonásával is megoldható. Biztonságos fedőmunkahelyi kivonásukról gondoskodni kell.
 - A BM részéről foyósított illetménypótlekot indokolt differenciáltan emelni, ezzel érdekoldalról a BM-hez való tartozást, kötödést erősíteni. Ezt a mindenkori belügyi alapilletmény %-ában célszerű meghatározni. Indokoltnak látszik; SZT állomány esetében 15-35 %, T állomány esetében 10-30 %-ban megállapítani.
 - Az SZT és T tisztek külföldre utazásának engedélyezését indokolt egyszerűsíteni. A fedőmunkahelyi hivatalos kiutazások állambiztonsági szerveknél történő engedélyezését - az előzetes jelentési kötelezettség fenntartása mellett - meg kell szüntetni.
Az SZT és T tisztek magancélú külföldre utazását, beleértve a nem szocialista országokba való utazást is, konspirációs és biztonsági helyzetük védelme miatt - a nyílt állománytól eltérően - az állampolgárokra vonatkozó szabályok szerint indokolt parancsnoki úton engedélyezni.
6. Az SZT rendszer fejlesztése során továbbra is a többlépcsős szabályozás gyakorlatát célszerű követni. A 02/1969. sz. BM. parancs és a vonatkozó BMH-i utasítás időtállóknak bizonyult, egyes részszabályait azonban az élet tuinaladta. Ezert célszerű ebből a szempontból - figyelembe véve a jelentésben meghatározott feladati irányelveket - a két okmányt megvizsgálni; megerősíteni ami jó és módosítani a korszerűsítésre szoruló részeket. E feladat elvégzésére, tekintettel arra, hogy a kémelhárítási SZT rendszernek össztcsoportfőnökségi feladato-

kat kell tudni ellátni, célszerű a III. Főcsoportfőnökség szakszolgálati képviselőiből egy bizottság létrehozása. A feladat végrehajtásának határidejére javaslatunk; 1986. I. télvége.

Dr. Rédei Miklós r. vezérőrnagy
főcsoportfőnök-helyettes

Melléklet: 1., 2., 3. sz. melléklet/6 lap

Készült: 3 példában/19 old.

Kapja : 1.sz. Felterjesztve

2.sz. Dr. Rédei Miklós r. vezérőrnagy,
főcsoportfőnök-helyettes et.

3.sz. irattár

Nyt.sz.: 40/9-320/84.

Fénymásolatva: 17 példában

Felterjesztve és kapják: elosztó szerint

SZT tisztek megoszlása

életkor, szolgálati idő, a szakterületen eltöltött idő szerint
/1984. március 31-i állapot/

III/II. Csoportfőnökség		Vez.	Tisztek					Össz.	Visszatartott	
			Főti.	Ti.	Zls.	Thts	Egyéb		Főti	Ti.
Létszám	Rendszeresített	27	199	57	-	6	299			
	Meglévő	- férfi	18	96	92	-		206	8	+4ve
		- nő	-	3	4		5	12		
		Összesen	18	99	96		5	218		
	Többlet	-	-	39	-	-	-	39		
Hiány	9	100				1	110			
Életkor szerinti megoszlás	50 év feletti	13	40	12		1	66			
	46-50 év között	5	29	13			47			
	41-45 év között		10	17		2	29			
	36-40 év között		16	25		1	42			
	30-35 év között		6	23		1	30			
	30 év alatti			4			4			
BM-ben teljesített szolgálati idő szerinti megoszlás	25 évnél régebb	14	29	5			48			
	21-25 év között	1	15	6			22			
	16-20 év között		6	2			8			
	11-15 év között		12	8			20			
	6-10 év között	1	28	37		4	70			
	3-5 év között	2	9	25		1	37			
	0-2 év között			13			13			
Vez. beo-ban, v. szakterületen eltöltött szolgálati idő	0-2 év között	2					2			
	3-5 év között	6					6			
	6-10 év között	4					4			
	11-15 év között	3					3			
	16-20 év között	1					1			
	20 év felett	2					2			
MSZMP tag	18	97	85		4	204				
KISZ tag		2	8		1	11				

SZT tisztek megoszlása

életkor, szolgálati idő, a szakterületen eltöltött idő szerint
/1984. március 31-i állapot/

Rendőr-főkapitányságok III/II. osztályai		Vez.	Tisztek					Visszatartott		
			Főti.	Ti.	Zls.	Thts	Egyéb	Össz.	Főti.	Ti.
Létszám	Rendszeresített	-	198	82	-	3	-	283	4	2
	- férfi		86	137		-		223		
	- nő		-	3		2		5		
	Összesen		86	140		2		228		
	Többlet		-	58		1		-		
	Hiany		112	-		-		55		
Életkor szerinti megoszlás	50 év feletti		15	10				25		
	46-50 év között		20	20		1		41		
	41-45 év között		24	31		1		56		
	36-40 év között		18	45				63		
	30-35 év között		8	31				39		
	30 év alatti		1	3				4		
BM-ben teljesített szolgálati idő szerinti megoszlás	25 évnél régebb		2	-				2		
	21-25 év között		1	1				2		
	16-20 év között		2	4				6		
	11-15 év között		13	17				30		
	6-10 év között		51	55				106		
	3-5 év között		14	35		2		55		
	0-2 év között		3	28				31		
Vez. beo-ban, v. szakterületen eltöltött szolgál- gálati idő	0-2 év között									
	3-5 év között									
	6-10 év között									
	11-15 év között									
	16-20 év között									
	20 év felett									
MSZMP tag		80	116		2		198			
KISZ tag		2	16				18			

SZT tisztek megoszlása iskolai végzettség szerint

/1984. március 31-i állapot/

Rendőr- főkapitányságok III/II.Osztályok	Vez. beo.	Főti. beo.	Tiszt beo.	Zls. beo.	Tts. beo.	Egyéb beo.	Össz.
Létszám		86	140		2		228
Végzettség	Vé.	Vé.	Vé.	Vé.	Vé.	Vé.	Vé.
Politikai	Pol.F.Szakosító	36	44				80
	MLEE. /közép/	21	31				52
	MLK /alap/	7	19		2		28
	Összesen	64	94		2		160
Egyetem	Jogi	5	8				13
	Közgazd.	1	7				8
	Bölcs.tud.		2				2
	Műszaki	23	17				40
	All.jell.	6	9				15
	Pol.jell.						
	Kat.jell.						
	Összesen	35	43				78
	Pü.számvit.	2					2
	Hiradó						
Állami Főiskola	Műszaki	9	11				20
	All.jell.	11	13				24
	Pol.jell.	14	22				36
	Kat.jell.	1	1				2
	Összesen	37	47				84
	Gimnázium	8	27		1		36
	Szakközép	5	23		1		29
	8 + RAK	1					1
	Összesen	14	50		2		66
	Általános						
Felső	SZU.NDK.Felső						
	ZMKA						
	RTF, INYF	1	2				3
	KLKF, ZMKMF						
	Egyéb, Átk.						
	Összesen	1	2				3
	RTF, Ti.képz.						
	RAK	3					3
	Ti iskolák	3	7				10
	SZU.NDK.Közép						
Szakmai Közép	Összesen	6	7				13
	Zls.és Tts.		2				2
	Rendőrképző						
	Alapism.v.						
	Összesen		2				2
Alap							
	Összesen		2				2
Vezetőkénző							

Iskola elvégzésére kötelezve:

Szakosítóra	2 főtitiszt
Pol.Főiskolára:	1 tiszt
MLEE-re:	6 tiszt
Jog.Tud.Egyetemre:	4 tiszt
Műszaki Egyetemre:	1 tiszt
Műszaki Főiskolára:	1 tiszt
Áll.j.Főiskolára:	2 főtitiszt
	6 tiszt
Szakközépiskolára:	1 főtitiszt
Nyelvvizsgára:	4 főtitiszt
	10 tiszt

Jelenleg tanul:

Szakosítón:	1 főtitiszt
	1 tiszt
Közg.Egyetemen:	1 tiszt
Pü.Számv.Főisk:	1 tiszt

SZT tisztek megoszlása iskolai végzettség szerint

/1984. március 31-i állapot/

III./II. Csoport- főnökség		Vez. beo.	Főti. beo.	Tiszt beo.	Zls. beo.	Tts. beo.	Egyéb beo.	Össz.	
Létszám		18	99	96		5		218	
Végzettség		Vé.	Vé.	Vé.	Vé.	Vé.	Vé.	Vé.	
Politikai	Pol.F.Szakosító	8	25	11		1		45	
	MLEE. /közép/	2	15	24		1		42	
	MLK /alap/	1	9	5		1		16	
	Összesen	11	49	40		3		103	
Egyetem	Jogi	4	6	1				11	
	Közgazd.	3	11	10				24	
	Bölcs.tud.	1	4					5	
	Műszaki	1	12	23				36	
	Áll.jell.	2	9	7				18	
	Pol.jell.	1						1	
	Kat.jell.								
	Összesen	12	42	41				95	
	Állam i Főiskola	Pli.számvit.							
		Hiradó							
Műszaki			3	6				9	
Áll.jell.			5	15				20	
Pol.jell.		2	11	4		1		18	
Kat.jell.		3	27	5				35	
Összesen		5	46	30		1		82	
Gimnázium			5	11		2		18	
Szakközép			3	9		1		13	
8 + RAK				1				1	
Közép	Összesen		8	21		3		32	
	Általános	1	3	4		1		9	
	Felső	SZU.NDK.Felső	2						2
		ZMKA	1						1
		RIF, INYF	6	31	6				43
		KLKE, ZMKMF			1				1
		Egyéb, Átk.		3					3
		Összesen	9	34	7				50
	Szakmai Közép	RIF, Ti.képz.							
		RAK	1	3	3				7
Ti.iskolák		1	6	1				8	
SZU.NDK.Közép		2	2					4	
Összesen		4	11	4				19	
Alap		Zls.és Tts.							
	Rendőrképző								
	Alapism.v.								
	Összesen								
Vezetőképző									

Iskola elvégzésére kötelezve:

Szakosítóra	1 főtiszt
Áll. j. egy-re	4 tiszt
Állig. Főisk-ra	1 főtiszt
Áll. j. főisk-ra	1 főtiszt
Nyelvvizsgára	5 főtiszt
	2 tiszt

Jelenleg tanul:

Szakosítón	1 főtiszt
	2 tiszt
Jogi Egyetemen	1 főtiszt

TÖRTÉNETI
ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLTATÓK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA
LEVÉLTÁR

SZT tisztek megoszlása

képzési követelmény szerint. /1984. márc.31-1 állapot/

Szigoruan titkos!
Különösen fontos!

III/II. Csoport- Főnökség	L é t s z á m					Képzési követelmény					Kép.köv megfe- lel isk alajján		Iskolára, továbbkép- zésre köte- lezve isk. terv alap- ján			Minősítés					Káderut.potl.terv- ben szerepel											
	Vezető		Tisztek		Mégfelel	Elism.szakmai gyak.alapján		Elism.párt- gyak.alapján		Elism.mind- kettő alapján		Mégfelel isk. elvégzése után		Szerv	Orsz. adat	Szerv /fő/ Szerv	Orsz. adat /%	Beosztásban alkalmas		Magasabb beosz- tásba alkalmas		Isk.után maga- sabb beosztás- ba alkalmas		Beo-ba alkalmat- lan,alacsonyabb beo-ba jav.		Határidő javasolva		Minősítés elmaradt	Minősíteni nem kel			
	Főtiszt	Tiszt	Főtiszt	Tiszt		Elism.párt- gyak.alapján	Elism.mind- kettő alapján	Mégfelel isk. elvégzése után	Szerv	Orsz. adat	Szerv	Orsz. adat /%	Beosztásban alkalmas					Magasabb beosz- tásba alkalmas	Isk.után maga- sabb beosztás- ba alkalmas	Beo-ba alkalmat- lan,alacsonyabb beo-ba jav.		Határidő javasolva										
	18	17	99	78	12	7	1	9									16	1	86	12	5			1	1							
Zászlós			96	80													93	1	93	1	5				2							
Thts.			5	4	1												200	14	200	14	5				4							
Összesen	218	179			20		1	18																								
Létszámfe- letti																																
Egyéb beo.																																

ABTL A.M.M.A. 95-13/10/84

SZT tisztek megoszlása

Szigoruan titkosi
Külnösen fontos!

Képesítési követelmény szerint. /1984. márc.31-1 állapot/

Rendőr- főkapitánysá- gok III/II. osztályai	L é t s z á m				Képesítési követelmény				Kép.köv megfe- lel isk alapián		Iskolára, továbbkép- zésre köte- lezve isk. terv alap- tán			Minősítés					Káderut.potl.terv- ben szerepl.	
	Főtiszt	Tiszt	Megfelel	Elism.szakmai gyak.alapján	Elism.párt- gyak.alapján	Elism.mind- kettő alapján	Megfelel isk. elvégzése után	Szerv	Orsz. adat	Szerv /fő/	Szerv	Orsz. adat /%	Beosztásában alkalmas	Magasabb beosz- tásba alkalmas	Isk.után maga- sabb beosztás- ba alkalmas	Beo-ba alkalmat- lan,alacsonyabb beo-ba jav.	Határidő javasolva	Minősítés elmaradt		Minősíteni nem kell
Vezető	86	140	71	6	1	9	31													
Fiszttek																				
Zászlós																				
Thts.	2	2	2										2							
Összesen	228	181	181	7		40							207	19	1	1				
Létszámfe- letti																				
Egyéb beo.																				

AVT. 1984. 15. 11. 15. 15. 15.

